

**„Új megoldások a közösségi közlekedésben
Modern Városok Program
Területfejlesztés
Elektronikus jegyrendszer”
c. KTE konferencia**

Piacnyitás és üzleti alapú személyszállítás lehetősége Magyarországon

Harkány, 2017. november 10.

ÁCS BALÁZS

KTI Közlekedéstudományi Intézet, Személyközlekedési Igazgatóság,
Központi Közlekedésszervező irodavezető,
Vasúti közlekedési vezető szakértő, tudományos munkatárs
[acs \(kukac\) kti \(pont\) hu](mailto:acs@kukac.kti.pont.hu)

Definíciós deficit

Piacnyitás, liberalizáció, dereguláció, pályáztatás, koncesszió, alapellátás...

(De-)centralizáció, regionalizáció, szubszidiaritás, helyi érdekhordozók...

Alvállalkozás, kiszervezés, privatizáció, **magánvasút**, maszek szolgáltató...

Altmark ítélet, versenyeztetés, közvetlen odaítélés, szolgáltatásvásárlás...

Közlekedésszervezési régió, kizárólagos jogok, térségi hatóságcsoport...

Üzleti/piaci/kereskedelmi alapú szolgáltatás, közszolgáltatáson belül/kívül...

Üzemi eredmény, **nyereség**, utastól származó bevétel, indokolt költségtérítés...

Szabadpiaci megoldások, szabályozott verseny, menetrendi védettség...

Belső szolgáltató, szolgáltatási koncesszió, liszensz, járáti engedély, tarifa...

Kilométerdíj, bruttó/nettó költségű szerződés, utólagos elszámolás...

Üzleti modell, iparági átlag, piaci részesedés, kannibalizáció, **lefölözés**...

Közlekedésszervező, Közlekedési szövetség, Közlekedési Központ...

Megrendelő, ellátásért felelős, minőség, SLA , kötbér, bonus-malus...

Telekocsi, igényvezéreltség, car-sharing, car-pooling, car-hailing, ride-sharing...

On-street competition, **open access operator**, GCC-NCC, market skimming...

- # Mérföldkövek a piacnyitáshoz
- MÁVAUT, majd VOLÁN Tröszt
 - Tiszta profilú személyszállító társaságok, részvénytársasággá alakulás
 - Autóbuszos magánszolgáltatók megjelenése
 - Koncessziós tevékenység, MÁV-állam szerződések és reformok kora
 - 2004: Autóbuszos törvény
 - 2005-12: Volán Közszolgáltatási Szerződés (8 évre)
 - 2006: 6 magánszolgáltató újrapályáztatása + első alvállalkozók
 - 2009: 1370/2007 EK rendelet életbe lép
 - 2009: KSZ meghosszabbítás +4 évre (2016-ig)
 - 2012: Személyszállítási törvény
 - 2014-2023: 10 éves vasúti közszolgáltatási szerződések
 - 2014-15: Volán összevonás: Közlekedési Központok
 - 2016: KSZ meghosszabbítás +3 évre (2019-ig)
 - 2019. dec. 31. Autóbuszos Közszolgáltatási szerződések végleg lejárnak
 - 2023. dec. 31. Vasúti Közszolgáltatási szerződések lejárnak

Piaci szereplők

Helyközi (országos, regionális és elővárosi):

- (24 Volánból) 6 Közlekedési Központ+VOLÁNBUSZ
- Alvállalkozók
- 4 buszos magánvállalkozás, saját jogú KSZ-szel
- volt BKK megrendelésű autóbuszvonalak
- 3 vasúttársaság: MÁV-Start, MÁV-HÉV, GYSEV
- egyéb

Helyi (városi):

- Kb. 100 településen kb. 40 szolgáltató

Nemzetközi:

- Dinamikusan növekvő hálózat és új szolgáltatók: Flixbus, RegioJet, Polskibus, LEO Express...

Általános dilemmák

- Verseny: az utasokért, vagy a szolgáltatás jogáért?
- Szolgáltatási területek elhatárolása (járáti/vonali/térségi, ill. besorolás szerint)
- Árverseny vagy minőségi verseny?
- Bruttó vagy nettó finanszírozás?
- Pályáztatás vagy közvetlen odaítélés?
- Magánszektor bevonása?
- Szolgáltatói felelősség?
- Finanszírozási feltételek?
 - Közfinanszírozott közszolgáltatás, ill.
 - piaci alapú megoldások?

Közfinanszírozott ill. piaci alapú szolgáltatások definiálása

- „Jelenleg számos, általános gazdasági érdekű szükségletet kielégítő országos személyszállítási szolgáltatás nem működtethető kereskedelmi alapon.” [1370/2007 EK rendelet].

→ közfinanszírozott közszolgáltatás

-----erősen kontrollált, támogatott és pályáztatott

- Minden más:

→ piaci/kereskedelmi/üzleti alapú szolgáltatás

-----tipikusan liberalizált, és támogatás-mentes

Szabályozási-piaci helyzet külföldön és itthon

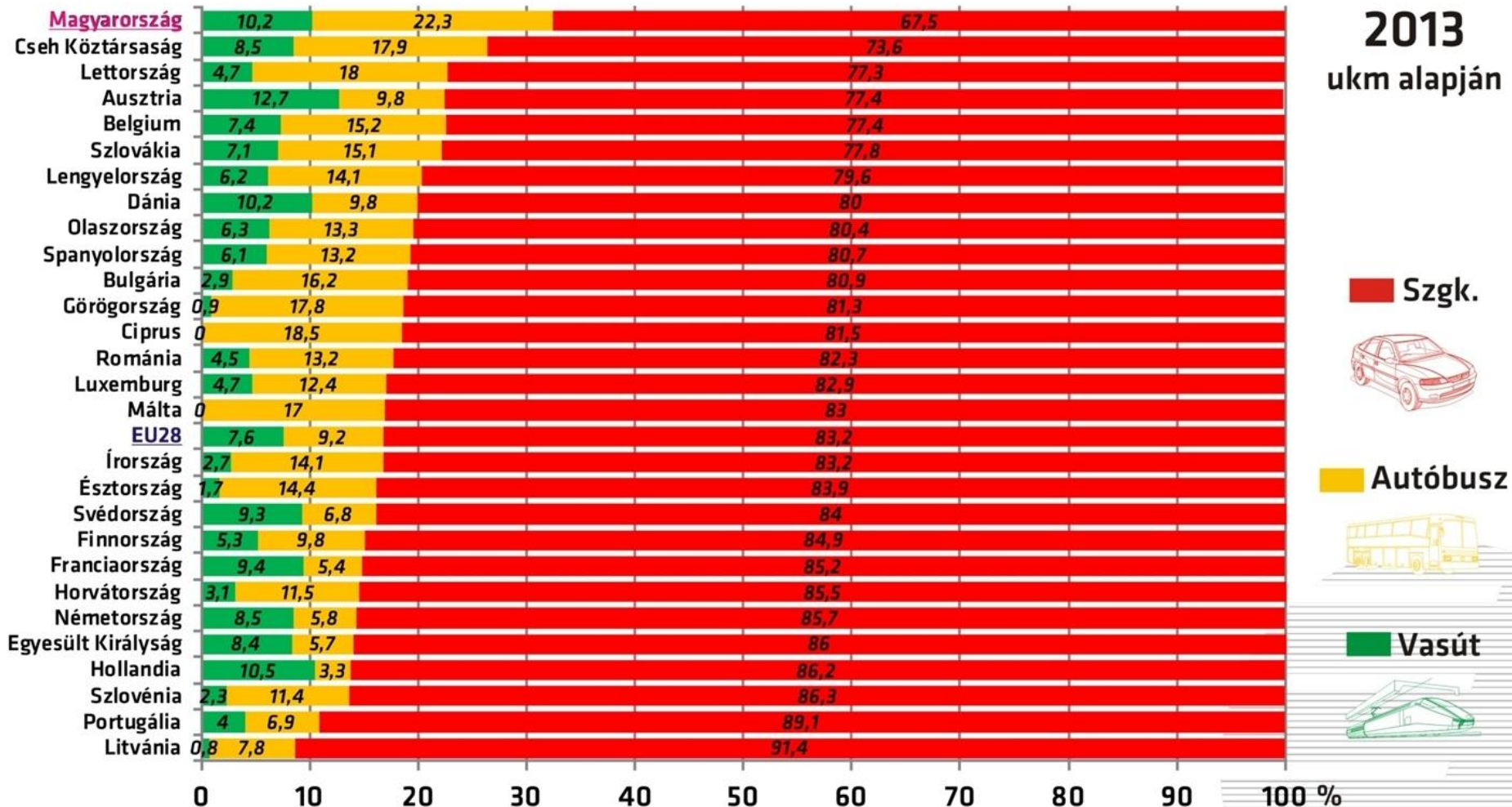
Országoként nagyon változó a kép, de a trend az alábbi:

- A **távolsági** közlekedés egyre inkább **liberalizált** és egyre kevésbé közfinanszírozású, magas minőségű.
- Az **elővárosi közszolgáltatás** egyre inkább **helyi** jellegű (tarifa-) szövetségi rendszerben működik
- A **regionális közszolgáltatások** alapszintűek, főleg hétvégén minimálisak, alternatív megoldások fejlődnek (DRT)

Itthon egyszerű a helyzet:

- Gyakorlatilag **MINDEN országos, elővárosi és regionális személyszállítás közfinanszírozott közszolgáltatás**. A **helyi** is.
- **(Piaci** alapú, ill. liberalizált menetrend szerinti közforgalmú személyszállítási szolgáltatás gyakorlatilag **nincs**.)
- Ennek ellenre **kínálati jellegű** a menetrend, minimális piaci réssel.
- *(Ez egyedülálló kombináció)*

Közlekedési munkamegosztás az EU28-ban - SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

Hogyan zajlik a verseny?

Piaci alapú, ill. **közfinanszírozott közszolgáltatás** esetén

- Az **utásokért**, ill. **szolgáltatás jogáért**
- Az **utások pénzéért**, ill. **megrendelőéért**

„Buszliberalizáció” mérföldkövek

- 1985: Egyesült Királyság
- 1980/90-es évek: Skandinávia
- 1990-es évektől: több volt szocialista ország
- 2005-15: Olaszország
- 2013: Németország
- 2015: Franciaország
- 201?: Svájc
- 202?: Magyarország

Nagy-Britannia

+USA

Finnország, Lengyelország

BUDAPEST!

PolskiBUS.com
FAST CHEAP COMFORTABLE

○ ● ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Krakow – Budapest

5€

LUX Express

Radom
Skarżysko-Kamienna
Kielce
Kraków
Nowy Sącz
Poprad
Prešov
Košice
Miskolc
Budapest

LEO Express

2013: Németországi autóbuszos piacnyitás
2014: dinamikus fejlődés
2015: konszolidáció kezdete
2016: Flixbus „szinte-hegemónia”

Du hast uns viel zu früh verlassen.
Wir werden bei jedem Briefkasten an Dich denken.

Post Bus

*14. Januar 2013 †31. Oktober 2016

Du hättest mit uns ein Großer werden können,
doch Du fandest ein unerwartetes
Ende in der Grube.

Berlin Linien Bus

*1947 †31. Oktober 2016

Wir trauern um die verlorene Farbenvielfalt
des Fernbusmarktes.

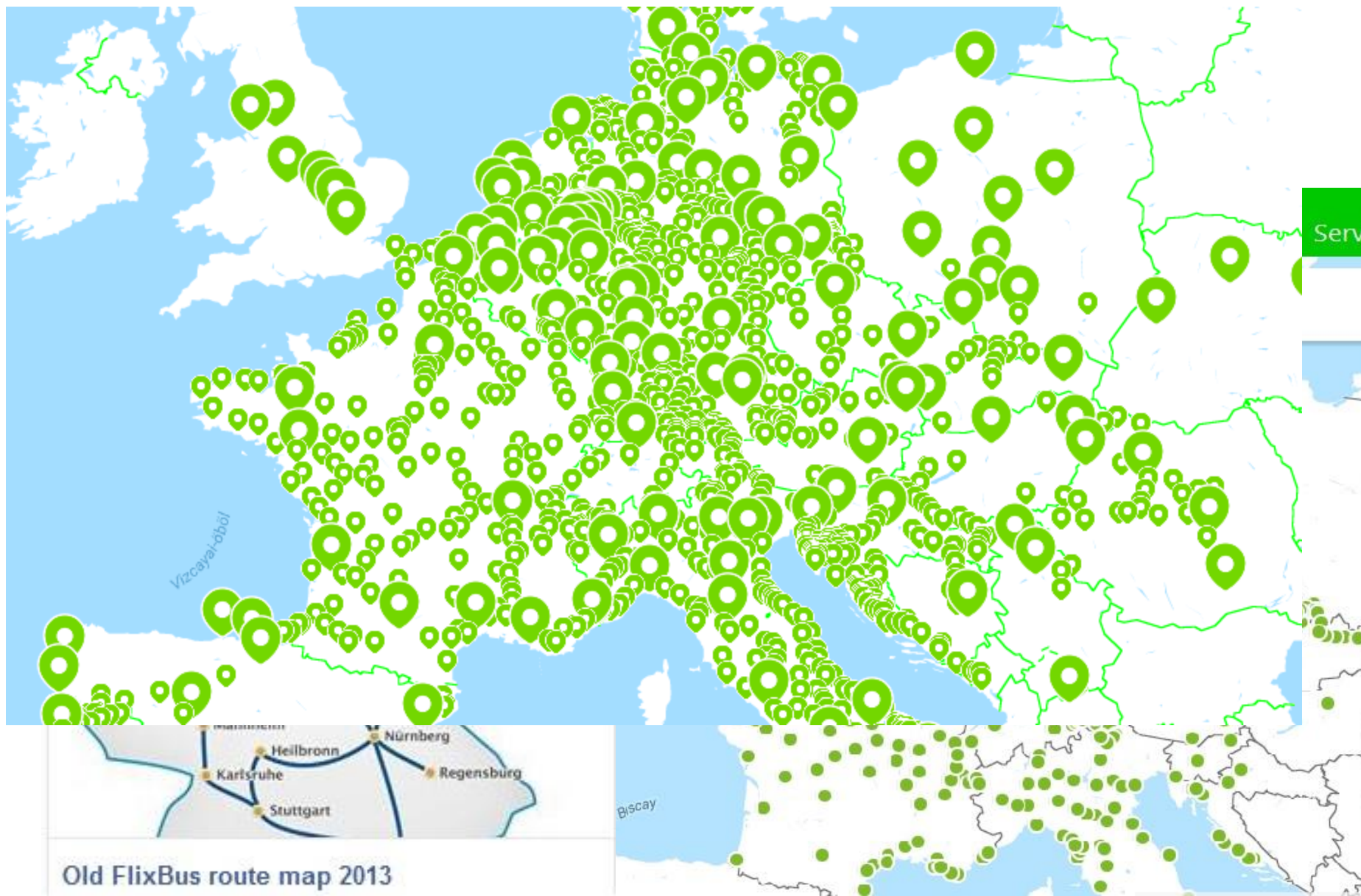
DeinBus.de

Spanyolország

Brit konszolidáció

Old FlixBus route map 2013

Preise von Venedig nach Bari

	SPARPREISE	ERWACHSENE
Bari – Foggia	ab 1,00 €	-
Bari – Bologna	ab 1,00 €	69,00 €
Bari – Venezia Mestre	ab 1,00 €	79,00 €
Bari – Venezia	ab 1,00 €	79,00 €
Foggia – Bologna	ab 1,00 €	59,00 €
Foggia – Venezia Mestre	ab 1,00 €	69,00 €
Foggia – Venezia	ab 1,00 €	69,00 €
Bologna – Venezia Mestre	ab 1,00 €	25,00 €
Bologna – Venezia	ab 1,00 €	25,00 €

[🏠 SPIEGEL ONLINE zur Startseite machen](#)**FUSSBALL** [Livebicker](#) ▾[Tippspiel](#)**Paukenschlag im Fernverkehr**

MeinFernbus FlixBus übernimmt Mehrheit an DB

Dem Fernbusriesen MeinFernbus FlixBus gelingt ein genialer Börsen-Coup, Selbst Brancheninsider zeigen sich überrascht. Der Personanverkehr in Deutschland steht vor dem größten Umbruch der Geschichte. [mehr...](#) [Forum]

2015:
Franciaország is
– tiltás helyett –
liberalizálja a
távolsági
autóbuszközlekedést

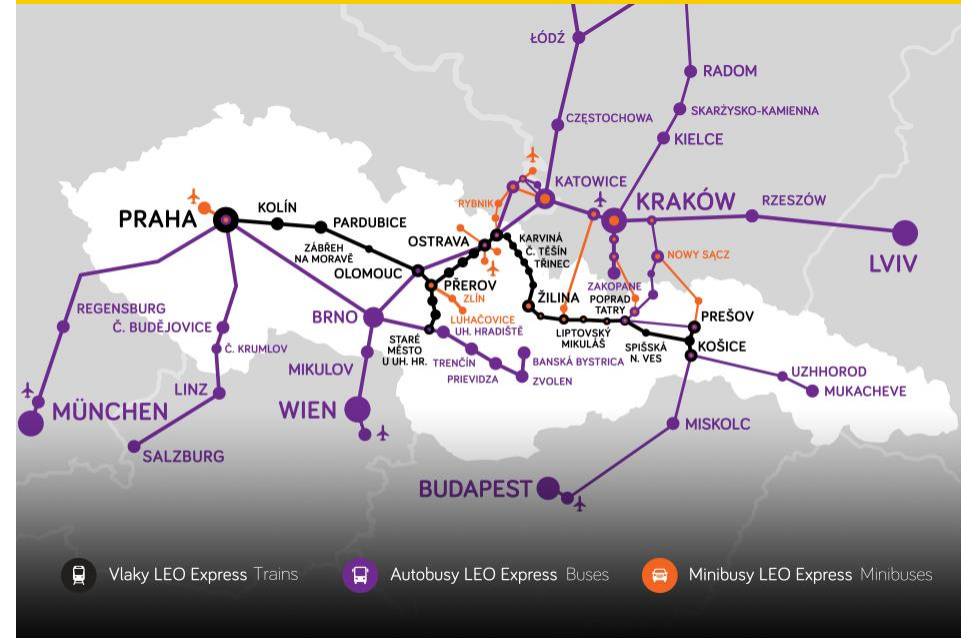

septembre 2015
de septembre 2015
d'octobre 2015
de novembre 2015
de décembre 2015
de janvier 2016

sur ouibus.fr

Csehország, Szlovákia

LEO EXPRESS

BERLIN STUTTGART

Sold by FlixBus, Powered by LEO Express

TICKETS AND INFO

ÉLYKÖZLEKEDÉSI IGAZGATÓSÁG
HUNGARIAN TRANSPORT DIRECTORATE

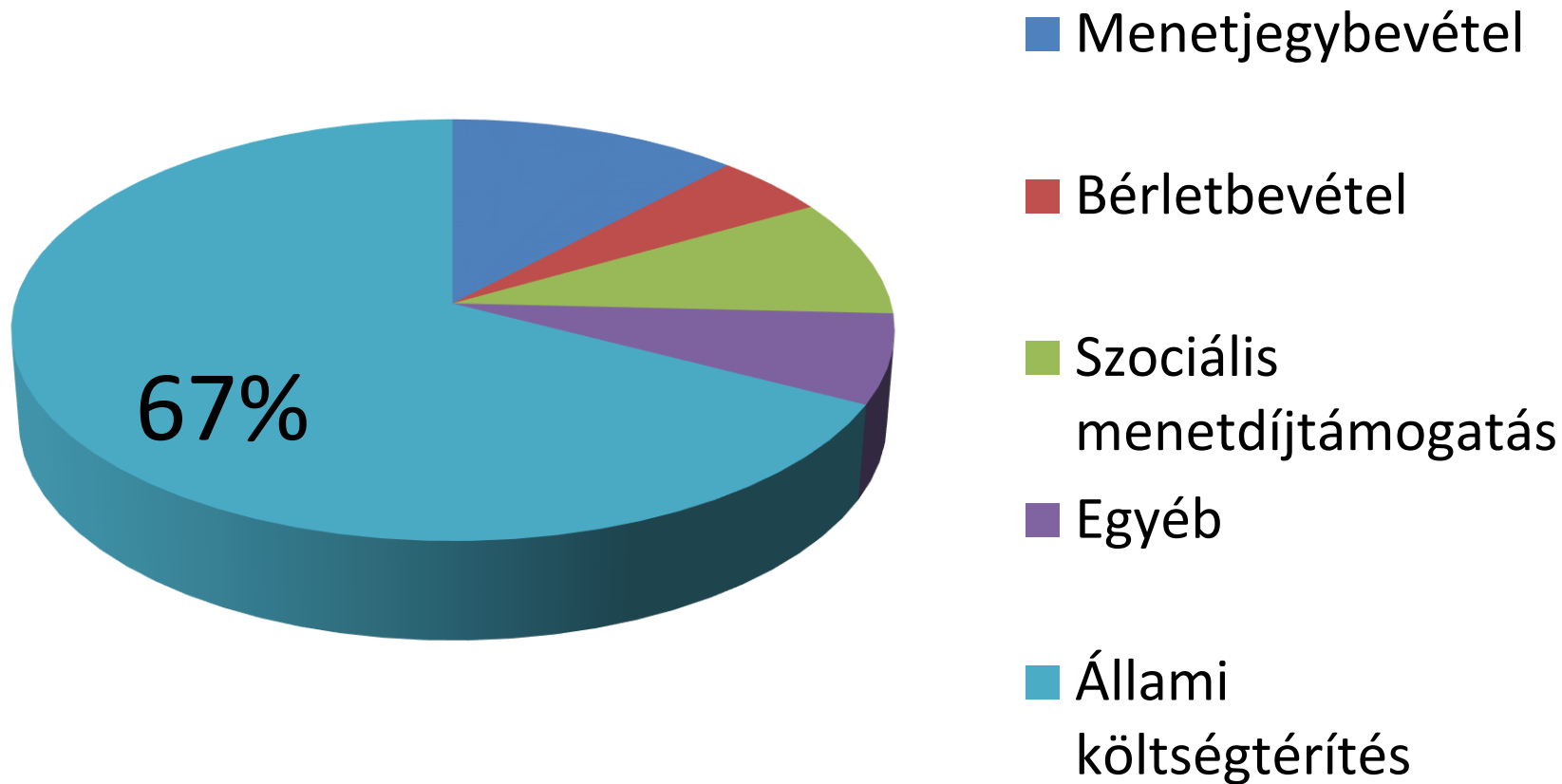
Pozsony-Révkomárom PSO

	RJ: 2012-13	ZSSK 2011-12	változás
Utasszám (ezer fő)	1511,1	764,3	+98%
Utaskilométer (ezer)	54 516	21 851	+149%
Átlgos utazási távolság (km)	36,1	28,6	+26%
Vonatkilométer (ezer)	1204,5	719,1	+68%
Leközlekedtetett vonatok száma	17 475	9 127	+91%
Utas(km)/vonat(km)	45,2	30,4	+49%
Költségtérítés (euró)	7 014 796	4 875 206	+44%
Ktg térítés (euró)/utas	4,64	6,38	-27%
Ktg térítés (euró)/utaskm	0,13	0,22	-42%
Ktg térítés (euró)/vonatkm	5,82	6,78	-14%

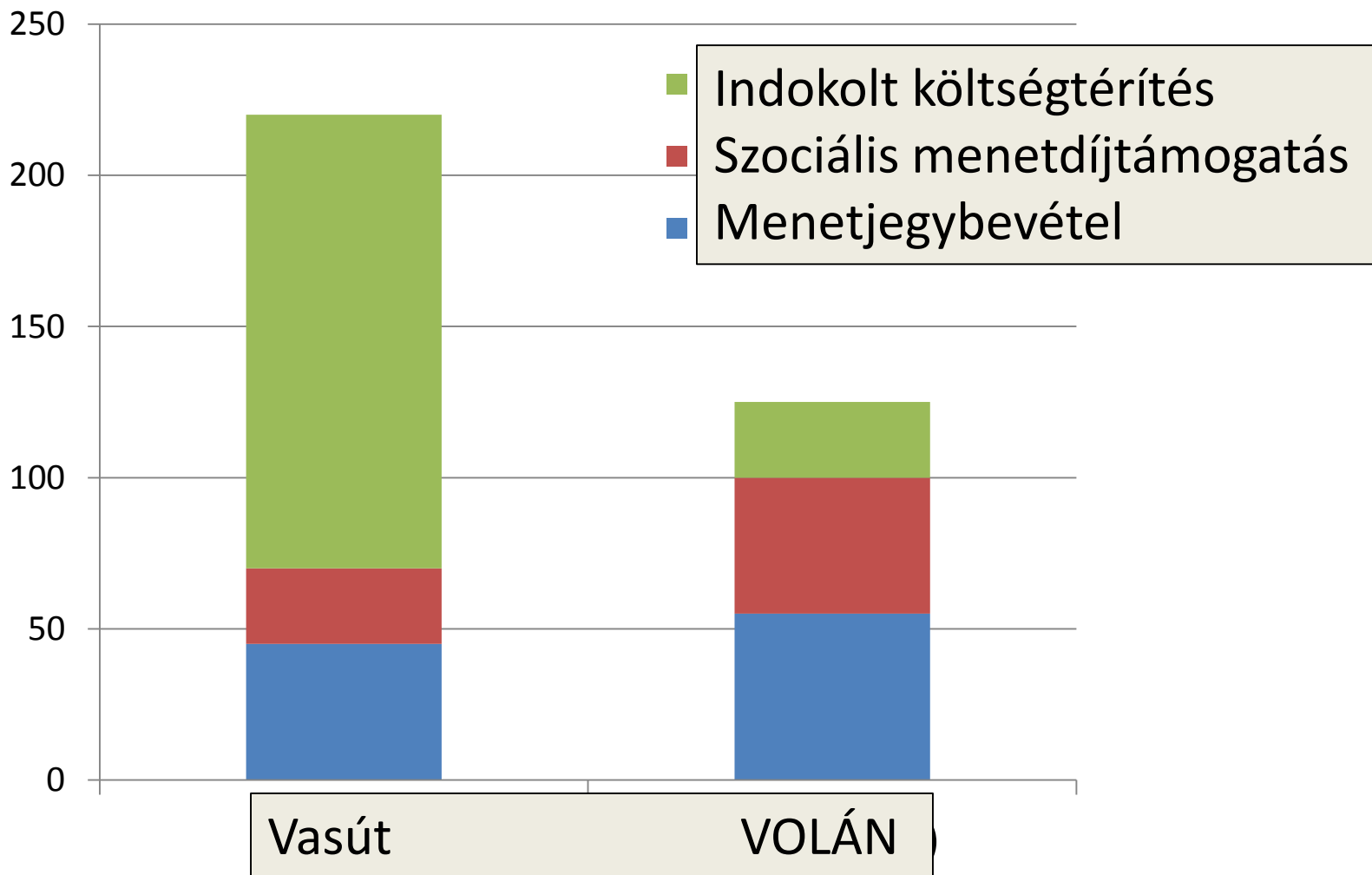

Forrás: RegioJet, idézve: Masek J – Kendra M – Camaj J. – Dolinayova A.: Liberalization of Public Passenger Railway Transport in Slovak Republic. Proceedings of the International Conference on Civil, Structural and Transportation Engineering Ottawa, 2015. május 4-5. Paper No. 279

MÁV-Start bevételi struktúra

Bevételek vasúton és közúton (Milliárd ft/év)

Az országos/távolsági közlekedés liberalizációja előbb-utóbb elkerülhetetlen lesz Magyarországon is. Vasúton is.

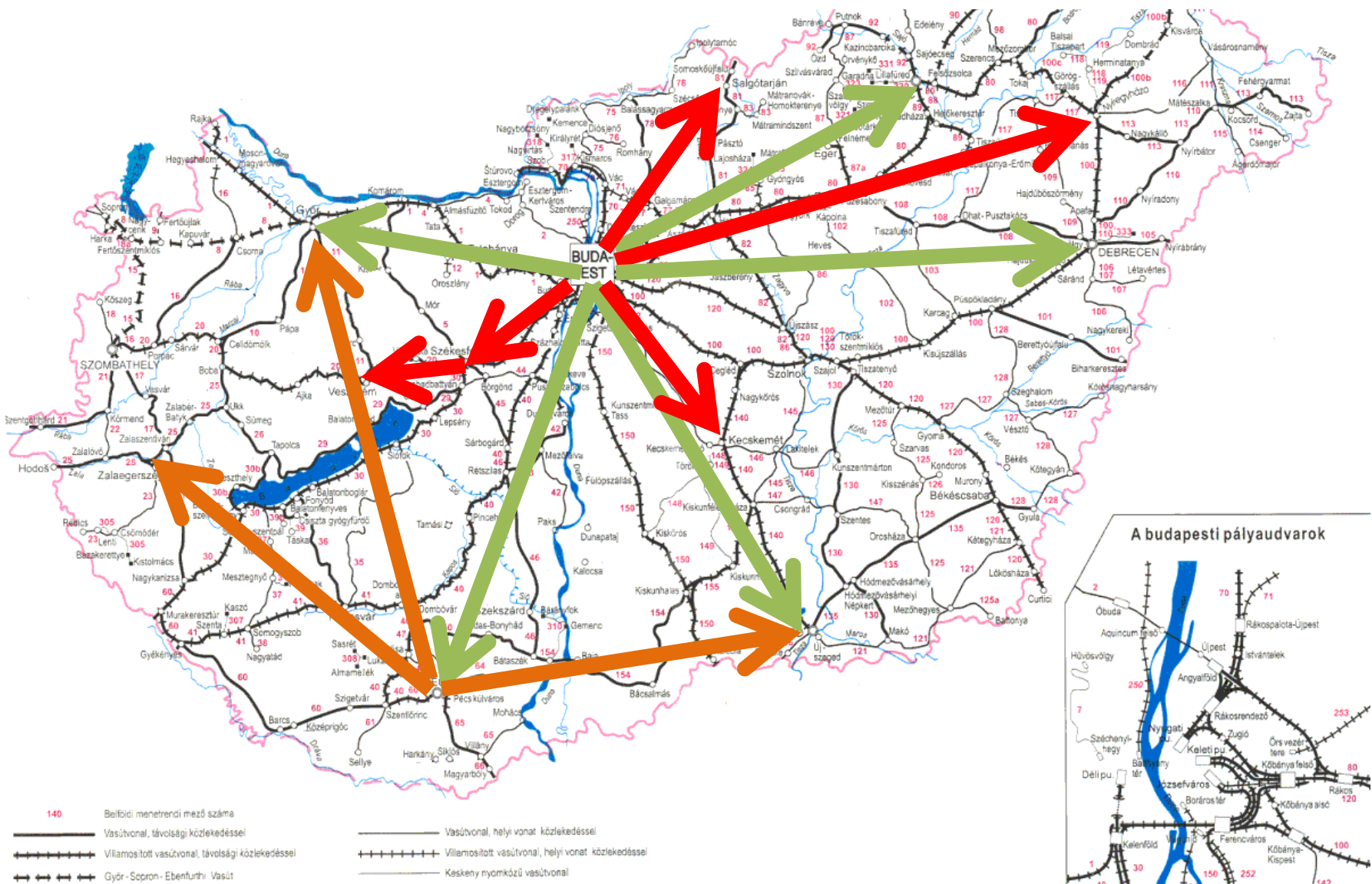
- **Előnyök:**

- Megtakarítás: beruházási, üzemeltetési és költségtérítés sorokon
- Szolgáltatási színvonal-emelkedés
- Tarifacsökkenés, dinamikus árazás terjedése
- Új értékesítési csatornák
- Mobilitási szabadságfok növekedése
- Infrastruktúrák jobb kihasználása
- Munkahelyteremtés
- Felelősség-megosztás

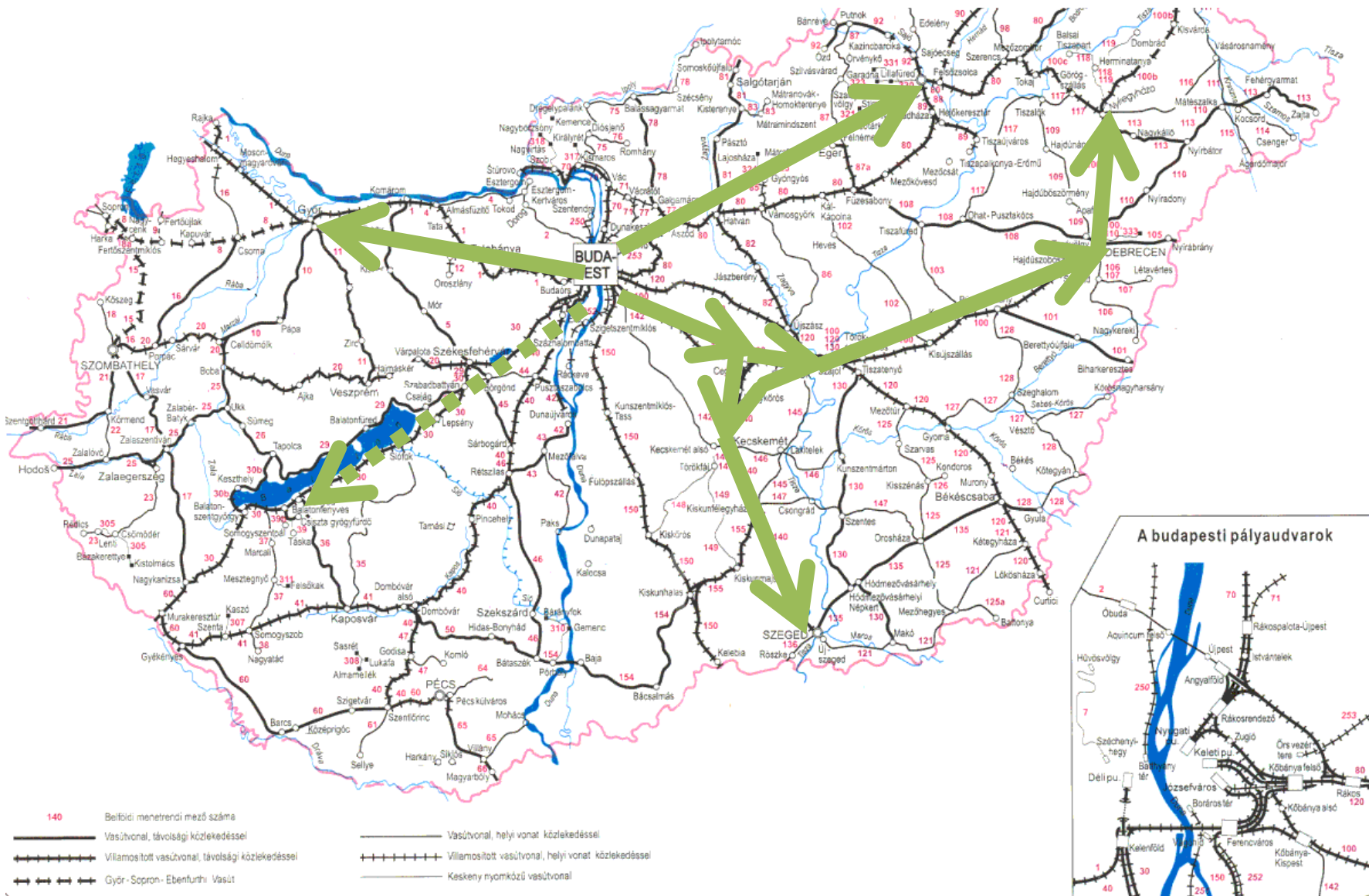
- **Kockázatok:**

- Tapasztalathiány
- Illeszthetőség a kedvezményrendszerhez
- Szabályozatlansági kiskapuk
- Vasúti preferencia érvényesíthetősége

Piaci alapon életképesnek tűnő országos autóbusz vonalak

Piaci alapon életképesnek tűnő InterCity vonatokat

Piacnyitás: veszély vagy lehetőség?

- Az innováció annak képessége, hogy a változást lehetőséggnek lássuk és ne veszélynek

**„Új megoldások a közösségi közlekedésben
Modern Városok Program
Területfejlesztés
Elektronikus jegyrendszer”
c. KTE konferencia**

Piacnyitás és üzleti alapú személyszállítás lehetősége Magyarországon

Köszönöm a figyelmet!

Harkány, 2017. november 10.

ÁCS BALÁZS

KTI Közlekedéstudományi Intézet, Személyközlekedési Igazgatóság,
Központi Közlekedésszervező irodavezető,
Vasúti közlekedési vezető szakértő,
tudományos munkatárs
[acs \(kukac\) kti \(pont\) hu](mailto:acs(kukac)kti(pont)hu)

Fényképek: saját, ill. szolgáltatók weblapjai és facebook oldalai, valamint
expresszbusz.blog.hu, fapadosinfo.blog.hu